

TÓM TẮT QUY TRÌNH NHÂN GIỐNG BẰNG GIÂM HOM CHO GIỐNG CHÈ HƯƠNG BẮC SƠN

(Ban hành kèm theo quyết định số 452/QĐ/MNPB-KH ngày 12 tháng 8 năm 2019)

I. THÔNG TIN CHUNG

1.1. Nhóm tác giả: TS. Nguyễn Thị Minh Phương, ThS. Nguyễn Thị Thuận, ThS. Đỗ Việt Hà, ThS. Lê Đình Chiến, ThS. Đinh Thị Vượng, ThS. Nguyễn Hoài Thu, KS. Đỗ Thị Kim Ngân.

1.2. Cơ quan tác giả: Viện Khoa học kỹ thuật nông lâm nghiệp miền núi phía Bắc.

1.3. Phạm vi áp dụng:

Trong kỹ thuật nhân giống bằng giâm hom cho giống chè Hương Bắc Sơn tại các tỉnh trung du, miền núi phía Bắc và Lâm Đồng.

1.4. Đối tượng áp dụng: Các cá nhân, tổ chức tham gia sản xuất bầu chè giống.

1.5. Tiêu chuẩn trích dẫn:

Quy trình kỹ thuật nhân trồng, chăm sóc và thu hoạch chè: **Tiêu chuẩn ngành 10 TCN 745: 2006**

II. QUY TRÌNH NHÂN GIỐNG BẰNG GIÂM HOM CHO GIỐNG CHÈ HƯƠNG BẮC SƠN

1. Kỹ thuật sản xuất hom giống

+ *Thời vụ để hom:* Hom chè có thể nuôi quanh năm nhưng tốt nhất nuôi hom vào tháng 8 và cắt hom tháng 11 hoặc nuôi hom tháng 9, cắt hom tháng 12.

+ *Bón phân:* Với nương chè vừa thu búp vừa để hom giống bón bổ sung 20-30 tấn phân chuồng/1 ha vào tháng 1 hàng năm. Trước khi để hom 15-20 ngày cần bón lượng phân khoáng hợp lý, lượng bón cho 1 gốc chè của vườn như sau:

Urê: 10 - 12g; kaliclorua (hoặc Kalisunphat) 10-15g; Supelân 20-25g với nương chè có năng suất xung quanh 5 tấn/ha. (Chú ý lượng phân khoáng trên là bón bổ sung khi để nuôi hom giống không bao gồm lượng phân bón cho thời kỳ sản xuất búp trước đó).

+ *Chăm sóc, bấm tỉa:* Mật độ cành nuôi hom từ 20-24 cành/cây

Thường xuyên phun thuốc phòng trừ sâu bệnh theo quy trình và lịch phòng chống sâu bệnh. Trước khi cắt cành để lấy hom giâm 10-15 ngày cần tiến hành bấm ngọn cành.

2. Kỹ thuật vườn ươm và chăm sóc cây con.

2.1. Kỹ thuật làm vườn ươm:

+ *Thời vụ giâm cành:* vụ đông xuân

+ *Chọn cành cắm hom:* Chọn cành khỏe không sâu bệnh.

Hom loại 1: chiều dài từ 3,5-4,0 cm, đường kính hom là >2,5 mm, diện tích lá > 20 cm², độ dài mầm đạt 5-10 mm.

Hom loại 2: chiều dài hom 3,0-3,5 cm, đường kính hom >2,5 mm, diện tích lá >15 cm², độ dài mầm: <5 mm

Cành chè khi cắt cần nguyên vẹn, tránh giập lá, gãy cành, mỗi hom có một phần mầm nách còn nguyên vẹn không dài quá 0,5 cm. Trước khi cắm hom chè có thể xử lý bằng sunfat đồng (CuSO₄) 0,1% để trừ nấm bệnh.

+ *Cắm hom:* Trước khi cắm hom, bầu đất cần được tưới ẩm 80-85%, hom chè được cắm thẳng đứng, lá xuôi theo chiều gió, cuống lá gần sát đất. Không cắm sâu quá mầm để bị thối, sau khi cắm xong phải tưới ẩm ngay dưới dạng sương mù.

2.2. Quản lý chăm sóc vườn ươm:

Tùy từng giai đoạn phát triển của hom chè mà có sự điều chỉnh về độ ẩm và ánh sáng thích hợp.

+ **Bón phân:** Tổng số phân NPK/m² bầu là 140g gồm đạm sunfat 60g (nếu là đạm Urê thì chỉ tính bằng 1/2 lượng đạm sun phát). Supe lân 30g, Kali sun phát 50g, trong thời gian từ lúc cấy hom khoảng 2 tháng đầu không được bón bất kỳ loại phân gì, lượng bón cho các giai đoạn vườn ươm được quy định như sau:

Lượng bón phân cho vườn ươm (g/m²)

Thời gian cấy hom	Đạm Sun phát	Supe lân	Kali Sunphat hoặc Kali chlorua
Sau 2 tháng	9	4	10
Sau 4 tháng	13	6	10
Sau 6 tháng	17	8	11
Sau 8 tháng	21	12	19

Cách bón: Hoà tan NPK trong ô doa tưới rải đều trên mặt luống (nồng độ 1%) sau đó tưới rửa lại bằng nước lã. Có thể tăng lượng phân bón lên 1,5 lần nhưng phải tăng số lần tưới dung dịch NPK lên 6-8 lần trong thời gian từ sau cấy 2 tháng đến 8 tháng tuổi (tổng số 6 tháng) sẽ làm tăng chiều cao cây, tăng tỷ lệ cây xuất vườn.

+ **Phòng trừ sâu bệnh cỏ dại:** Thường xuyên kiểm tra để phun phòng trừ các loại sâu hại (phổ biến như rầy xanh, cánh tơ, nhện đỏ, bọ xít), sử dụng các loại thuốc như Abatimec, Archives, chitin... Ngoài sâu hại cần chú ý đến bệnh thối búp, có thể phòng trừ bằng thuốc Booc đô (hỗn hợp đồng với vôi và nước tỷ lệ 1:1:100) hoặc dùng thuốc Benlát 0,1%. Vườn ươm thường xuyên được vệ sinh sạch sẽ, nhặt hom chết, lá rụng, nhổ cỏ dại bằng tay ở xung quanh vườn và trong túi bầu.

+ **Giặm hom, phá váng, vệ nụ và bấm ngọn:** Hom chết hay bị bệnh thì nhổ lên, giặm lại hom mới, ngắt hết nụ và hoa trên hom chè, 10-15 ngày trước khi đem bầu đi trồng tiến hành bấm ngọn cây chỉ giữ lại ở mức cao 20-25cm.

+ **Luyện cây, phân loại:** Luyện cây là một biện pháp tổng hợp nhằm luyện cho cây cứng cáp, khỏe mạnh để có thể chịu đựng được khi cây chè thay đổi môi trường sống từ điều kiện vườn ươm được chăm sóc chu đáo đến nương chè trồng mới thích ứng với môi trường khí hậu thời tiết tự nhiên.

Kết hợp với nhắc bầu ra khỏi vị trí với phân loại bầu trước khi xuất vườn từ 1-2 tháng, những cây thấp cần tiếp tục chăm sóc.

+ **Tiêu chuẩn bầu xuất vườn và thời gian chuyển bầu:** Yêu cầu thân cần hóa nâu 50%, vỏ ngọn xanh thẫm, không có nụ, ngọn non đã được bấm trước khi trồng 10-15 ngày, bầu đất còn nguyên vẹn. Thời gian cây chè sống trong vườn ươm từ 8-12 tháng.

Cây loại 1: Cây giống có tiêu chuẩn chiều cao cây từ 23 cm trở lên, có 6-8 lá thật, đường kính gốc >0,2 cm, cây cứng cáp, khỏe mạnh.

Cây loại 2: chiều cao cây từ 20 cm trở lên, có đủ từ 6-8 lá thật, đường kính gốc >0,2 cm, cây cứng cáp, khỏe mạnh.

Khi vận chuyển bầu có thể bằng xe thô sơ (khoảng cách gần), xe ô tô (nếu ở xa) nhưng cần đặc biệt lưu ý khi xếp bầu không được xếp quá nhiều lớp, khi xếp không được làm vỡ bầu, rơi đất hoặc làm dập nát thân cây.

(Quy trình chi tiết xin liên hệ với Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Chè
- Phú Hộ, thị xã Phú Thọ, tỉnh Phú Thọ).